

א
נו
ש
י
י
כ
י
ם
ל
ז
מ
ן
ה
ח
ל
ו
ם

מאת משה קדם

ריקודיהם של
תושבי יבשת אוסטרליה

“שהותנו כאן היא חופשת חג, ורק לזמן החגיגה” - זוהי נוסחת החיים של האבוריגינים, תושביה המקוריים של אוסטרליה עלי אדמות.

ההיסטוריה של האבוריגינים נמשכת כבר ארבעים אלף שנה. לפי הערכת מדענים מסוימים, תקופה המתחילה בעידן הפליאוליטי הראשון.

לפי אמונה שרווחת אצל האבוריגינים, החיים, כפי שאנו מכירים כיום, כולל חיי האדם, החיה, הדגה והעוף, הינם חלק מ"מרחב עצום" אחד של מכלול בלתי משתנה של "יחסים ויחסיות", שהמעקב אחריו מוביל אותנו "לרוח הקדמונים הכבירה" של "זמן-החלום", הווה אומר: רוחם של "האבות הקדמונים", שהיו קיימים ב"זמן החלום".

לפי אמונתם, האבות הקדמונים הם האחראים לתקופת הבריאה, וכמו כן לכל צורות החיים כפי שהאיש האבוריגיני מכיר היום.

זמן החלום ("Dream Time") ליווה את האבוריגינים מאז שחר קיומם וממשיך לחיות ולהתקיים כ"חלום" בחייהם עלי אדמות עד עצם היום הזה.

ה"אירועים" שקרו ("The Events") בתקופת הזמן העתיק של הבריאה חוזרים ונישנים בפולחנים וטכסים, ונרקדים היום תוך שילוב קטעי פנטומימה בפולחנים אלה. בו-זמנית מושרים גם פיוטים.

מזמורים אלה חוזרים ומושמעים שוב ושוב, בליווי ה"דיג'י-דו" ("Didjeridoo") כלי נגינה, העשוי מעץ חלול - הדומה לבסוף. זהו כלי הנגינה היחיד של האבוריגינים, מלבד 2 מקלות קצרים בני כ-20 ס"מ, בהם משתמשים כדי לסמן קצב, נוסף לזמרה ו/או לקולות הקצב של "הבומרנג", ("Boomerang") כלי-נשק דמוי סהר עשוי מעץ. הפייטנים מתארים את סיפורי האירועים של הזמנים הקדומים, כדי לגשר על מרחב הזמן, ויחד עם זאת לנסות ולהביא את כוחות "הרוח הגדולה של זמן החלום" למצב שבו יוכלו להשפיע על החיים כיום.

"החלומות" הם ההיסטוריה הראשונית של האבוריגינים שחיו ביבשת אוסטרליה, כפי שנאמר על ידי "הבדאיים" ו"מספרי הסיפורים", ה-"Story Tellers". זוהי היסטוריה שבעל-פה, הנמסרת מדור לדור.

דרך מסורת סיפורי מיתולוגיה ואגדות, מסבירה האמונה האבוריגינית את התהוות העולם, הווה אומר: הנוף הטופוגרפי של האדמה ובריאתו המיוצגת על ידי עצמים בולטים ומאפיינים גיאוגרפיים יוצאים מן הכלל כדוגמת ה"סלע של אייר" ("Ayers Rock").

מיתולוגיות ואגדות אלה חוזרות ומספרות על מסעותיה האפיים של "רוח הקדומים" הגדולה, ומתארות איך האבות הקדומים בראו את החיות, את הצמחיה ואת האדם, דהיינו, את האבוריגינים, שהיוו את הישוב העתיק ביותר של אוסטרליה, ואולי של העולם כולו.

בטקס TIWI PUKUMANI המשתתפים מאפרים את פניהם ואת גופם.
AT THE TIWI PUKUMANI CEREMONY, THE PARTICIPANTS PAINT THEIR FACES AND THEIR BODIES.

“החלומות” הם ההיסטוריה הראשונית של האבוריגינים שחיו ביבשת אוסטרליה, כפי שנאמר על ידי “הבדאיים” ו”מספרי הסיפורים”. זוהי היסטוריה שבעל-פה, הנמסרת מדור לדור

בתרבות היהודית אנו מוצאים סיפור דומה. לפי מסורת המקובלים מרד השטן באלוהים, ואף הכניע אותו, ושלט בעולם עד שאירע “מהפך” ואלוהים כלא את השטן בעומק האדמה.

אמונתם של האבוריגינים מספרת, שהענקים או האבות הקדמונים צמחו מתוך הסלעים במרחב הענקי של אוסטרליה, והחלו לשוט בארץ. בשיוטם, ומכוח צעדיהם, רעדה האדמה וכך נוצרו העמקים, הימות, ההרים והמורפולוגיה הכוללת של מקומות מחייתם.

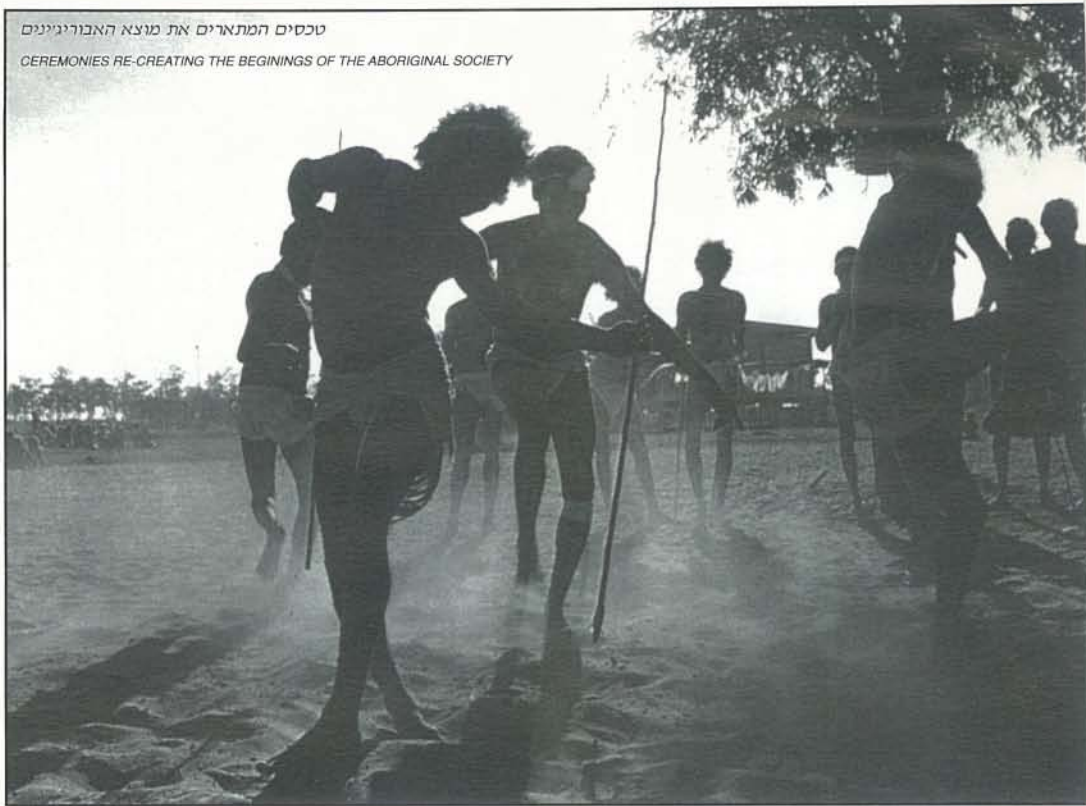
הגירסה האוסטרלית של אגדת פרומתאוס שהעביר את מתת האש מהאלים לבני האדם, אולי מעניינת אף יותר מהנוסח היווני. במקרה זה, יש קשר ישיר לאש שניתנה לבני האדם, וליצירתם של המאורות הגדולים, הירח ו”אם

אגדות אלה מספרות על האופן והדרך בה “רוח הקדומים” לימדה את שבטי האבוריגינים לחיות בהרמוניה עם הטבע, ואיך להתייחס האחד לשני.

סיפורי הבריאה של האבוריגינים אינם שונים בהרבה מסיפורי הבריאה של מיתולוגיית שבטים אפריקאים, כגון אלה של הבושמנים. ובגדול, מיתולוגיה זו של האבוריגינים אינה שונה מסיפורי הבריאה של הבבלים ושל “עלילות גלגמש”. בכל הסיפורים האלה, הדמויות המיתולוגיות - להן מיוחס כוח מאגי להעניק חיים או מוות - שבראו את האדם, הצמחיה והטבע, ואת היקום וכל שקיים בו, הן בדרך כלל ענקים כל יכולים, שכמובן יש ביניהם טובים יותר, העוזרים לאדם, ורעים, הנוטים להשמידו. היות שכך, הם נלחמים האחד בשני, וכמובן הטוב מנצח.

**כפי הנראה מתוך צורך
מאגי של הישרדות,
האבוריגינים אימצו לעצמם
את הפילוסופיה של הריאלי-
לא ריאלי, הפיזי-מטאפיזי,
ואת אמנות היסוד החקייני,
הצמוד למציאות וצורתיה
לעומת הצורניות המופשטת.
בכל מה שקשור לתרבותם.
דיכוטומיה זו בסיפורים
המיתולוגיים ובציור
האבוריגינים אנו פוגשים
גם בריקודיהם**

טכסים המתארים את מוצא האבוריגינים
CEREMONIES RE-CREATING THE BEGINNINGS OF THE ABORIGINAL SOCIETY

גם בתנועת הקבוצה ניכרת צורה של קנגורו, בתנועות הראש המסתכל לצדדים. בו זמנית האיש שעומד בראש הקבוצה מחזיק בידיו ענף ארוך, כעין חנית. הקבוצה מתקדמת לכיוון האיש הכורע שעה שהוא מסתובב שוב על ברכיו וכל מעייניו באדמה. הוא מביט בקבוצה, כפי שחיה מביטה בציידים וחשה אינסטינקטיבית שסופה קרוב. הציידים נעים סביב האדם שבמרכז, עם חניתות מושטות ומוכנות להיזרק. האיש הכורע מתקדם, שם את ידיו על האדמה, מכניס את רגליו בין ידיו וכך מתקדם, והציידים סובבים סביבו בצעדי צייד האורב לטרף. קצב תנועת הקשתות והמקלות מתגבר, במעין קרשצינדו, המלהיב את הציידים, והם מתחילים לנוע בצעדי רקיעה קלילים. והפעם הם ממש במעגל צמוד מאד לאדם-הקנגורו, הכורע על ברכיו, ומתחילים לדקור אותו בחניתותיהם. תוך כדי כך, רקיעות הרגלים באדמה מתחזקות, והציידים שוב מכינים את עצמם לדקירה. אחר כך, בצעקה של כולם, ובמכת חנית אחת של אדם מהם אל תוך גופו של ה"אדם הקנגורו", נגמר הצייד והאדם-חיה נופל, מתבוסס בדמו, תוך כדי קריאת שמחת הנצחון של הציידים.

בריקוד זה, הציידים לעיתים תוקעים את החנית אל מתחת לבית השחי של הרקדן הרוקד את האדם-חיה, והחנית כאילו חודרת דרך גופו של הרקדן. החיה כביכול ניצודה והרקדן, לאחר שמתגלגל על הארץ תוך שהוא מצמיד את החנית בשחי בידו לחזהו, קם על רגליו, ובקפיצות של שתי רגליים מחוברות יחד, כמו הקנגורו, מנסה לברוח מהציידים. הציידים יוצאים במרדף אחריו.

אצל האבוריגינים, הן בריקודיהם והן בציוריהם, מתבטאת הרב-מימדיות שתוארה לעיל. האדם הוא בו-זמנית אדם וגם קנגורו, הוא חלק מהצמחייה ובו-זמנית גם ציפור הברולגה.

קשר בלתי אמצעי בינם לבין רוחות אבותיהם הקדמונים המשוטטות בהרים, בעמקים, המצויים בחיה ובצמחיה.

האבוריגינים האמינו ביחס רוחני מיוחד הקושר בינם לבין יצורים אחרים, כמו הקנגורו, היען, חיות אחרות והצמחיה. טכסים נערכים בקביעות כדי להבטיח את פוריות האדמה ופוריות בעלי-החיים.

טכסים אלה מתחילים בצביעת גוף הרקדן וקישוטו. משנסתיימה מלאכת קישוט הגוף, אחד מבני השבט כורע על ברכיו תוך ליטוף העשב והצמחים שלתוכם שקע. בו זמנית, שאר אנשי השבט - הציידים - הולכים אחריו במרחק מסוים ושרים. ליטוף הצמחים על ידי האדם שכרע מתגבר, משנה את אופיו והופך לליקוט פירות ואכילתם. תוך כדי כך, הוא מוציא לפתע מתוך האדמה עשבים בעלי גבעול ארוך, שם אותם בין שפתיו, ומתרומם אט אט. זרועותיו מתרוממות מעל לכוון בית החזה ונצמדות לגוף. האמות מושטות לפנים ומפרק כף היד כפוף כלפי מטה, ואז הן נושרות מטה, בהרפיה, מפרק כף היד.

תוך צפיה במחול אנו מגלים, שתנוחת גופו של הרקדן וכל מהות תנועתו, מייצגת את הקנגורו ומחקה אותו בצורה מדהימה. הראש מסתכל סביב בתנועות חדות, ממש כפי שעושה הקנגורו, יד אחת של הרקדן עולה מעלה לפיו ומתקפלת בצורת מקור ה"ברולגה", היען (Brolga). ושוב אנו רואים במחשבה ובתנועה את הפילוסופיה הקיימת כל הזמן ברקע. אחרי צביעת הגוף האבסטרקטית, אותה התמזגות עם הצמחיה. הריקוד משתנה והופך להיות ריקוד צייד חקייני בו משולבים יחד הקנגורו והברולגה.

ברגע זה, הקבוצה שעמדה לא הרחק, מתחילה לשיר ולנוע בשורה צפופה בכיוון הרקדן המייצג את החיות. קבוצת נגנים היושבת על האדמה מזמרת, מנגנת בדיגיירי-דו ונותנת מיקצבים במקלות הקצרים ובמחיאיות כף.

היקום השורפת" - השמש. האגדה האבוריגינית מספרת על איש ואישתו, שהלכו ביער וראו ברק מכה בעץ, שהחל לבעור באש מוזרה. מתוך חשש ופחד, הם כיסו אותם בקליפה יבשה, שגזע עץ האקליפטוס מייצר. למרבה תדהמתם, הקליפה וכל אשר סביבה התלקחו באש גדולה. פחדם היה רב, והם ברחו ובאו לרופא האליל של השבט, וסיפרו את סיפורם. כשזה ראה את החום הנעים שהשרפה מפיצה וכן את האור ששרפה זו מייצרת הבין, שאנשים אלה מצאו מנחת-אלים, שתנחיל לשבט אור וחום לעולמים. הוא נתן לאישה נתח גדול של הקליפה הבווערת, ולאיש נתח קטן יותר, ושלה אותם לרקיע, כדי שהאש לא תאבד לעולמים. הבעל והאשה הפכו לשמש ולירח. את יתרת האש חילק בין אנשי השבט, כדי שחיהם יהיו מעתה קלים ונעימים יותר.

באגדה זו אנו רואים את הפרדוקס הקיים אצל האבוריגינים, כפי שנראה אותו מאוחר יותר בריקודיהם ובציוריהם. פרדוקס זה יוצר סתירה כאשר בסיפור אחד, או בריקוד ובציור אחד, אנו עדים למציאותם של שני אלמנטים השונים מאד זה מזה: היסוד החקייני המוחשי לעומת המופשט; המרכיב הגשמי והמטאפיזי. שילוב מופלא של מה שקיים, ממשי, בו זמנית עם היפוכו הגמור, שאינו יכול להתקיים במציאות, שהוא מיתולוגי ומטאפיזי.

כפי הנראה מתוך צורך מאגי של הישרדות, האבוריגינים אימצו לעצמם את הפילוסופיה של הריאלי-לא ריאלי, הפיזי-מטאפיזי, ואת אומנות היסוד החקייני, הצמוד למציאות וצורתיה לעומת הצורניות המופשטת, בכל מה שקשור לתרבותם. דיכוטומיה זו אנו מוצאים בציורי המערות, בציורי החול ועל קליפת עצים. אמונות וצורת התבטאות דיכוטומית זו בסיפורים המיתולוגיים ובציור האבוריגינים אנו פוגשים גם בריקודיהם.

מעניין במיוחד מבחינה זו הוא אחד מטכסי ההישרדות הרבים, שמקורם באמונה, שקיים

האדם שבמרכז מייצג את פולחן ההישרדות הפיזית של האבוריגיניים. אין הם מפרידים בין כל הדמויות והאלמנטים שבעצם הם חקייניים, כי האדם הופך להיות חיה/עוף והאדם הופך להיות אדמה. הכל כלול ביחד בתוך דמות אחת רב-מימדית. ברגע שהם הצליחו לצוד את האדם-החיה ה"כולל-כל", הם הצליחו לזכות בכישוף ובקסמים בהבטחת האבות הקדמונים לפוריות פיזית של הצמחייה ושל החיה, ובצורה זו, בעזרת רוחם של האבות הקדמונים, הם דואגים להישרדותם. מרתק להוכיח, שבצד התנועות החקייניות אנו מוצאים את האבסטרקט. ביטוי לאבסטרקט זה ניתן כאשר האדם החופר בתוך האדמה את גבעול העשב שם אותו בשפתיו, ובצורה זו הופך בעצמו לאדמה המצמיחה את פרייה. הם מצליחים על ידי צורת מחשבה ותנועה פשוטה כל כך ליצור את המטאמורפוזיס המשנה אדם לקנורו, מציפור ברולגה לאדמה עצמה, המצמיחה את פרייה.

מבחינת מוזיקלית, השירה והדיגיירי-דו מלנכוליים, כאילו מקוננים "על מות תמוז" (אל הפריון הבלבלי) ותוך כדי כך, הם יוצרים גם את תחייתו.

האבוריגיניים המתגוררים בחלקים שונים של היבשת התמחו באומנויות שונות ונדדו ממקום למקום לצורך סחר חליפין. יש שהתמחו בעשיית בומרנגים, ואחרים בחציבת סלעים ויצירת כלי נשק, כגון קרדומים, ראשי אבן לחניתות, חיצים, סכינים וכו'. אבל הבומרנג ככלי-נשק הוא המצאה אבוריגינית.

בריקוד הסכין נעות שורות מקבילות של גברים שבידיהם סכינים, המשמשים אותם ככלי נשק. הקשת הסכינים זה בזה משתמשת גם ליצירת מיקצב. כמובן מלווה ריקוד זה בשירה. לכל גבר סכין בכל יד, התנועות חדות וקצרות, סטקטו של מכה באוויר, הנעצרת באמצע הדרך ואינה מגיעה לגבר שממול. תוך כדי

האבוריגינים האמינו ביחס

רוחני מיוחד הקושר בינם לבין יצורים אחרים, כמו הקנורו, היען, חיות אחרות והצמחיה. תוך צפיה במחול אנו מגלים, שתנוחת גופו של הריקודן וכל מהות תנועתו, מייצגת את הקנורו ומחקה אותו בצורה מדהימה. הריקוד משתנה והופך להיות ריקוד צייד חקייני בו משולבים יחד הקנורו והיען

תנועות דקירה, הרקדנים מקישים סכין אחד בשניה ולפעמים בסכיניו של הגבר שמנגד. הרגליים דורכות במקום והדריכה הופכת בהדרגה לרקיעות. כאשר הרגליים אינן רוקעות, הרקדנים עומדים ברגל אחת לפנים, השניה לאחור, כאילו עומד הרקדן לצעוד והרגל הקדמית נעה קדימה ואחורה בכיפוף, אבל כפות הרגליים אינן זזות מהמקום. כלומר, הרגל נעה רק ביחס לגוף ולחלל הקטן של כפיפות הברך.

שעה שאני אומר סכינים, כוונתי גם לסכינים דמויי פגיון וגם לסכינים שהם מציטות. גוף הרקדנים זו מצד לצד, יחד עם המכה, וכאילו מנסים להתחמק מהסכין, שבאה להכות בו.

הדיגיירי-דו ממשיך את הצלילים הארוכים והעמוקים שלו ובו זמנית הגברים שנותנים קצב במקלות ממשיכים להקיש בקצב קבוע. לפתע, משנים הרקדנים את כל המיקצב וגם משנים את מהירות השירה והכל הופך לסטקטו בשירה ובהקשות הסכין כעין מיקצב של 1/16.

האיש הממונה על קביעת המיקצב במקלות משמיע בגרונו קולות חדים באותו קצב בו הוא נוקש במקלות, והוא מלהיב בקולו ובמיקצביו את הרקדנים המכים לפי הקצב שלו בסכינים. לעיתים הרקדן מכה בידו על הסכין. יש לציין שהרקדנים מחזיקים את הסכין בצורה שונה, וכמו כן תנועות הגוף אופייניות לכל אחד מהם בנפרד. כל ריקוד עושה את שהוא חש באותו רגע.

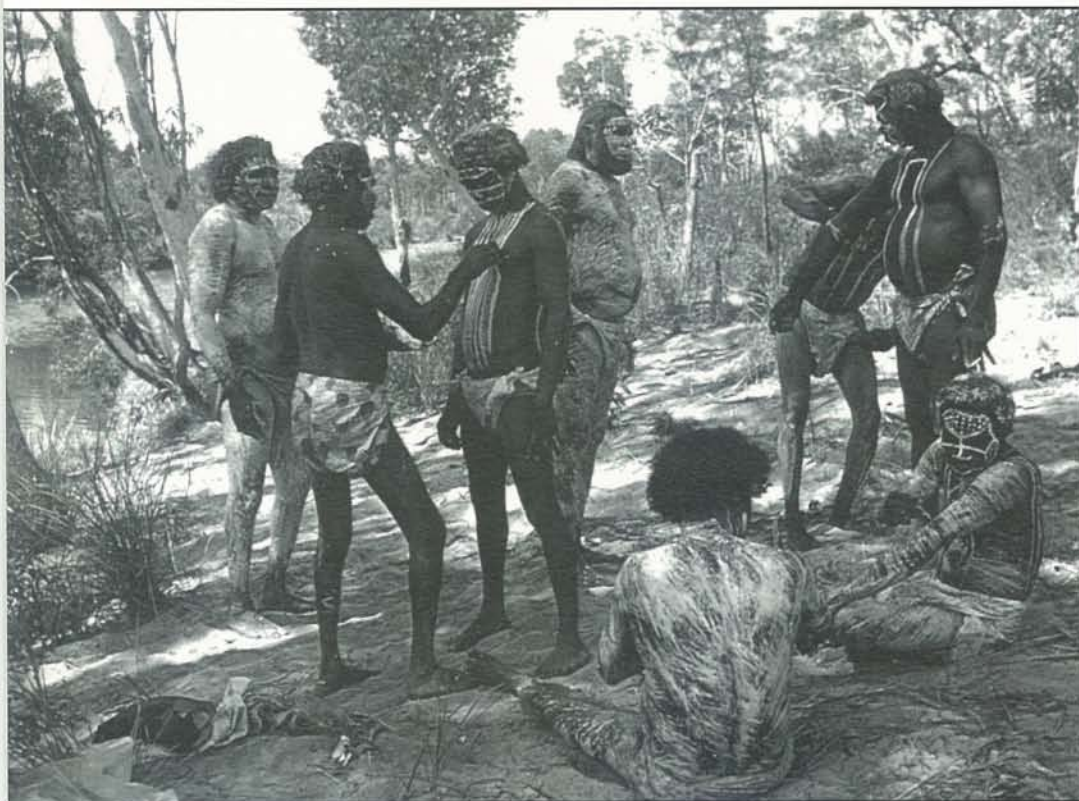
דרך לימוד זו של "דור לדור יביע אומר" כוללת "תורה שבעל פה", מאב לבן, ומרופא האליל לשבט כולו. זה מתבטא בריקודים הטכסיים הכוללים פולחני פנטומימה חקיינית וריקודים שאינם חקייניים המביעים לא פחות - וכמו כן דרך הציור האבסטרקטי והציור המתאר - על גבי סלעים, במערות, על גופות הרקדנים עצמם וקישוט כלי הנגינה, בעיקר על גבי הדיגיירי-דו.

כך נוסד הדגם של התרבות האבוריגינית, ששרדה ארבעים אלף שנה. בשני המקרים, גם בריקוד וגם בציור, גם על ידי חיקוי מתאר וגם בהתבטאויות מופשטות, מספרים האבוריגינים את תולדות העולם, כפי שהם מבינים אותו, את סיפור הבריאה שלהם. להלן שתי דוגמאות:

בריקוד הברולגה מחקים האבוריגינים את המאפיינים של היען. זה מתבטא בתנועות הראש החדות מצד לצד, כמי שבודק ומרגל את הסביבה ודורך לכל רחש; בכף היד שאצבעותיה צמודות אחת לשניה והיא נוטה כלפי מטה כמקורו של היען, כאשר בו זמנית הזרוע והאמה כפופות זוויתית, כך שהן מייצגות את צווארו של היען. הצורה של הנחת כף הרגל על האדמה, המזכירה מאד את הצורה בה היען פוסע ומניח את כף רגלו. החיקוי מושלם עד שאין אפשרות לטעות.

ריקוד היען, כהרבה ריקודים אחרים של השבטים הקדומים, נוצר כמתכונת כישוף שמטרתו לעזור לצוד אותו ובו בזמן לרכוש את כוחו הרב ודהירתו המהירה של היען.

ריקוד זה, שנקרא כיום כחלק מריקודי ההישרדות, אינו מסתיים בריקוד חיקוי הברולגה. הוא אינו רק חיקוי העוף, אלא גם חיקוי של הצייד. כפי שנאמר לעיל, כף היד האחת והשימוש הזוויתי באמת היד יוצרים את צווארו ומקורו של היען. ידו השניה של הרקדן (בשבטים מסויימים, אם כי לא בכלם) אוהזת בחנית. לפתע, למיקצב שני המקלות הקצרים המכים אחד בשני בחדות, ולצלילו המתמשך של הדיגיירי-דו, גופו של הרקדן, שרקד בתחילה על פי מאפייני היען, הופך להיות גם גופו של הצייד, המנופף בידו בחנית, כיוצא לקרב. כך הופך ריקוד הברולגה לריקוד הקסם והכישוף של הצייד, שמתחת למעטה חיקוי היען, מחכה הצייד לרגע בו יוכל לנעוץ את חניתו בציפור.

הלחימה מתנהלת בצורה זו: מתוך קבוצה אחת יוצא נציג הלוחמים, מתקדם תוך כדי קפיצות ונעצר בתנועת צעד עם רגל אחת קדימה ואחת אחורה, בברכיים כפופות. עם העצירה, הכתף והחלק העליון של הגוף מתחילים לנוע באימפולסים רועדים. תוך כדי כך, נע הראש חדות לצדדים כמו חיה שחשה בסכנה. הכתפיים נעות מעלה מטה, בתנועות מהירות, בהפסקות שבין קפיצה לקפיצה. מהצד השני יוצא לוחם, ומתקדם לעבר הלוחם שאך זה יצא בקפיצות קרב. אבל ההתקדמות שלו שונה. דבר זה מסמל שבט שונה. הוא מתקדם בצעדים רחבים, ללא הפסקה. ההתקדמות היא עם ברכיים כפופות, והחנית מוכנה להיזרק. שני הלוחמים מתקרבים בקריאות קרב זה מול זה ונעצרים במרכז בין שני המחנות, כעשרה מטר האחד מהשני.

הלוחם שהתקדם בצעדים גדולים, נעצר כל 4-5 צעדים, עושה תנועות כתף מעלה מטה, אימפולס גב, כלומר, האגן והגב התחתון והעליון יוצרים תנועה של הצלפה. הרקדנים זורקים חלקי גוף אלה קדימה ואחורה. תנועת שוט זה, תחילתה בבסיס הגוף - באגן. תוך כדי כך, מורדת היד שהחזיקה בחנית מטה כשהיא ישרה, נעה אחורנית בזווית של 45° והיד השנייה מוחזקת מלפנים, כמטר מקצה החנית, כמוכנה לכוון את החנית. יש לציין, שהחנית במחנה זה ארוכה ודקה מהחנית של המחנה היריב. ברכיו של לוחם זה מתרוממות מעלה בתנועות חדות, תוך כדי פסיעתו קדימה. בהמשך הדרך פסיעתו בצעדים ארוכים מתחלפת בריצת מספר צעדים, עצירה, נפנוף כתפיים, דילוג קל ושוב צעדים.

שני הלוחמים, בין צעד לצעד, כאשר הם נעצרים, מרעידים את הרגל האחורית בתנועה המזכירה את ריקודיהם של אנשי הוודא מאוגנדה או את הפולחנים בבאלי (אינדונזיה). התנועה ההרמונית בריקוד מתגנבת לרעדה של חלקי גוף. ריקוד זה שייך לריקוד הבלתי הרמוני, מעוות, אם להשתמש בחלוקה שביסס קורט זקס בשעתו.

בריקודים אחדים של האבוריגינים משולבים צעדים הרמוניים ועיוותי גוף נעדרי הרמוניה. וכפי שנאמר לעיל, אלה מייצגים את סוג הריקוד השלישי, שנוצר כתוצאה מהגירות של שבטים ועמים בגלל מלחמות, נישואים בין אנשים שמטבעם הם אקסטרוברטיים כגון ציידים וחקיינים, לבין אנשים שמטבעם הם אינטרוברטיים, הרוקדים ריקודים מופשטים.

שתי הדמויות שהתקדמו למרכז, נעצרות האחת מול השניה כאשר הן כאילו מגדפות ומעליבות זו את זו תוך הנפת החניתות באיום והרעדת הרגליים, תוך שימוש במימיקה של הפנים ובהעויות, כדי להפחיד ולהבהיל את היריב (שימוש בפסיכולוגיה כחלק מלחימה). בו זמנית שתי הקבוצות ממשיכות בהתגרריות, אבל מרחוק, ממקום עומדם, הם מנפנפים בחניתות ומגדפים בקולי קולות. יש תחושה שהצעקות והגידופים באים מצד אחד לאיים על הצד השני, ובו בזמן גם לחזק את הבטחון העצמי. עניין הנציג הנשלח לפני המחנה מזכיר קצת את סיפור דוד וגוליית היוצאים לקרב כנציגי שני המחנות.

קבוצה אחת מנפנת בחנית למעלה. בו זמנית, הקבוצה שמנגד מכופפת את הגוף תוך כדי רגיעות, והיד עם החנית מורדת גם היא למטה, דבר המסמל את ההימלטות (תוך כדי כפיפה) מהחנית הנזרקת, כדי שלא תפגע ותעבור מעל הראש.

שתי הקבוצות מתחלפות מדי מספר צעדים בתפקידיהם, שעה שהקבוצה השנייה זורקת את החנית והראשונה מתכופפת.

שלא כמו בריקודי מלחמה אחרים, האבוריגינים אינם מסתערים האחד על השני. מבחינה זו, ריקוד המלחמה מסמל ומבטא הלך רוח ותחושה מופשטת.

ריקודי מלחמה של האבוריגינים

אלה דומים למלחמות ממשיות, פשיטות פתע בנות יום אחד על מחנה האוייב, ומתנהלים לפי כללי טכס עתיקים.

שני המחנות עומדים במרחק של כ-100 מטר האחד מהשני. מחנה אחד עומד בשורה חזיתית ארוכה, המנופפת בחניתות, שעה שהיא קוראת קריאות קרב לכיוון ממנו מצפים שיגיע האוייב. האוייב המגיח מבין העצים מיוצג על ידי קבוצה בת שניים או שלושה לוחמים, האחד מאחורי השני. גם קבוצה זו מנפנת בחניתות תוך כדי קריאות קרב.

הקבוצות ניצבות האחת מול השניה ותוך כדי קריאות קרב הן עושות תנועות של זריקות בחנית. השבט נחלק לשתי קבוצות: אחת הקבוצות עושה "בימוי אוייב", כמו בתמרון צבאי.

למעשה זהו פולחן ולא קרב אמיתי. ובכל זאת, בסופו של פולחן טכסי זה, יש לעיתים הרוגים ופצועים, היות, ותוך כדי קריאות הקרב והנפת החניתות, מתלהטות ומתלהמות הרוחות, החניתות נזרקות, ואנשים נפגעים.

זוהי דיכטומיה מעניינת של ריקוד שבו "חיים" זה בצד זה הצייד והחיה והניצודה, ולא כפי שנהוג בשבטים אפריקאים רבים, אשר בריקודיהם מחקה חלק מהשבט את החיה וחלק אחר את הצייד.

בדרך כלל רוקדים את ריקוד הברולגה במעגל לא סגור, ויש רווחים בין רקדן לרקדן כדי לאפשר את נפנוף החנית.

לעומת ריקוד חקייני זה, ריקוד המלחמה או היציאה לקרב, על אף שיש בו תנועות של תקיפה בחנית, עקרונית, איננו ריקוד שמחקה את המלחמה. זהו ריקוד הנותן את אוירת המלחמה, ומציג שני מחנות, שאמורים ללחום או להתחרות זה בזה.

הריקוד עצמו בנוי לפי מיקצבי המקלות וצלילי הדיגיירי-דו. לעומת ריקוד הברולגה זהו ריקוד מאד קצבי, ויש בו תנועות נפנוף החנית הנגדית, ותנועת החנית הנזרקת, מבלי שבאמת תזרק. התנועה רק מסמלת את הזריקה. מאפיין הקיים ברוב הריקודים של האבוריגינים הוא צעדי הרקיעה באדמה. גם בצעד זה יש משום דיכטומיה.

בריקוד שבטים אפריקאים ורקעים בגליים וקופצים הרבה לגובה. אצל האבוריגינים ריקועות מסמלות את הבטחון, הגאווה, את תחושת השליטה על הקרקע ואת היכולת להשיב מלחמה. כל זה מבטא ברקיעות רגלו של הלוחם. זו עדות מעשית המייצגת את התאוריה של קורט זקס על שלושה ריקודי יסוד קדומים:

1. הריקוד המחקה
2. הריקוד המביע רעיון, שביסודו הוא מופשט ומעוות
3. תערובת של שניים אלה עקב הגירה, נישואין וכו'

ב"כוריאוגרפיה" של ריקוד המלחמה קיימות שתי קבוצות העומדות אחת מול השניה.

כעבור מספר דקות של איומים וגידופים, כאשר שני המנהיגים מצטרפים לקבוצותיהם, מתחילה זריקת החניתות משני הכיוונים, בחזקת זריקה על מנת לפגוע. בסופו של היום נשארים בשדה החללים, והקטל, שאולי לא היה אמור לקרות, למעשה בכל זאת קורה. לאחר הקרב הנשים מקוננות בקולות מלנכוליים שירי פולחן של אבל וקבורה, וזה מביא אותנו לטכסי קינה למיניהם.

טכסי קינה

שירות האבל על המת שונים משבט לשבט ונמשכות, בדרך כלל, מספר שעות. המקוננים יושבים ליד גופת המת המונחת לפניהם, על האדמה. עם תחילת השיר, גופם הזקוף במצב ישיבה מתקפל כלפי מטה, ויוצר קשת ארוכה. היד והראש מונחים על הברך (מחווה של צער שקיים גם אצל האדם האירופי) כאשר בו זמנית, קבוצה אחרת של אנשים, לוקחת את גופת המת לשריפה.

לעיתים מושרות הקינות למיקצבם של שני בומרנגים המכים אחד בשני כדוגמת המקלות. הקצב הוא בן שתי פעימות, אחת חזקה והשניה חלשה, כפי שמוחאים כפיים בשיעורי סולפז בקצב של שמיניות.

ריקוד הדייג

נוסף לצייד ציפור הברולגה והקנגורו קיים גם צייד נחשים ולטאות ענקיות. החניתות משמשות גם לדייג. העיסוק בדייג הפך לריקוד הדייג עם חניתו.

כמו אצל שבטים רבים, להם יש ריקודים הבנויים מתנועות עבודה, הופך הדייג המעשי לריקוד, שביסודו הוא הליכה כפופה, כשהדייג האורב לדג בחנית מוכנה מעל לכתף כדי שתזרק אל המים ותנעץ בדג (ריקוד הדייג, כולל לעיתים גם ריקודי חתירה בסירות).

ריקודי הרקיעות

מה שמאפיין את הריקוד האבוריגיני בכללותו הוא הרקיעות באדמה תוך התקדמות קדימה, אחורה, בשורות או במעגל למיקצב המקלות הקצרים, השירה והדיגיירי-דו.

כפי שהוזכר לעיל, קיימת דיכוטומיה באומנות המחול ובאומנות הציור בין המרכיב החקייני למופשט. האמת ניתנת להיאמר שכך גם במוזיקה הנעה בין הצלילים הארוכים רוויי ההמיה של הדיגיירי-דו לבין מיקצבי הסטקאטו של המקלות הקצרים. הוא הדין בשירתם. היא נעה לפי אותה חוקיות.

כאשר הם רוקדים, רקיעותיהם באדמה חזקת מאד, וכאילו אמורות לכבוש את הקרקע ולהודיע קבל עם ועדה בגאוה ובעוז של שליט - אנחנו פה:

תוך כדי הרקיעות בריקודים השונים הם מוסיפים אביזרים מיוחדים השייכים לנושא הריקוד, וכן מימיקה ותנועות עווית של הגוף בהתאם לנושא המחול.

תנועות ואביזרים אלה, הם המבדילים בין ריקוד שמחה, ריקוד עצב, ריקוד פריון, צמיחה ו/או ריקודי סכינים, חניתות או צייד.

אשר לריקודי פריון, האבוריגינים עושים שימוש מעניין גם ברקיעות. בטקס החתונה שאורך שבעה ימים, החתן אינו רואה את כלתו. הוא רוקד ריקוד פריון. ריקוד זה מתנהל בשתי צורות: חקיינית ומופשטת.

בריקוד החקייני, החתן יוצר ברקיעותיו גומה באדמה ותוך כדי ריקוד הוא תוקע לתוך גומה זו את חניתו - סמל לחדירת אבר המין לערוות האשה, כדי להפרותה.

בריקוד המופשט, הרקדנים רוקעים בכוח ברגליהם במיקצב סינקופי, ובין רקיעה אחת לשנייה, הנשים עונות בצעקת צריחה חדה, שהדיה נשמעים למרחוק. רקיעות וצריחות אלה מסמלים באופן מופשט את תנועות המישגל עצמו.

יחסית, השוני בין ריקודים אלה מועט מאד. אבל הם משמשים שפה מלכדת של כל השבטים יחד, היות ובעזרת הריקוד הם משתפים בחוויותיהם המיסטיות גם את השבטים האחרים ומספרים את תוכן חייהם היום יומי בריקודי הגיבורים של "ארץ החלומות" העתיקה.

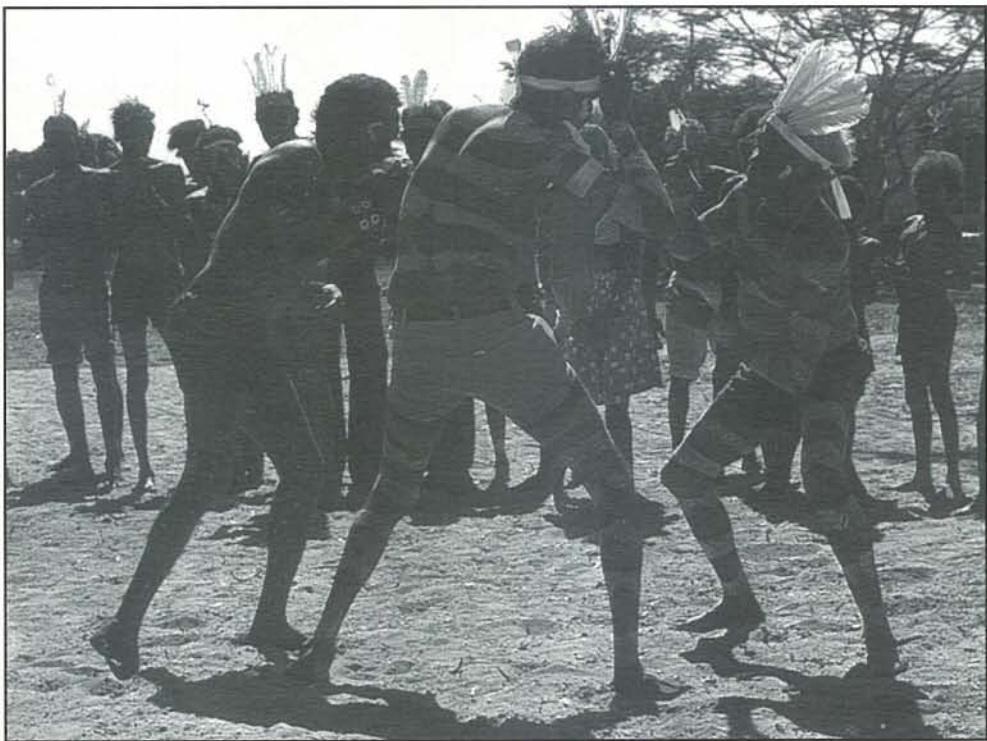
ריקוד רקיעות אופייני הוא ריקוד קבלת פני האביב. הרקדנים מחזיקים ענפי אקליפטוס צעירים וירוקים. משמעות הענפים בריקוד זה אינה של צמיחה, כמו בריקוד המעבר מילדות לבגרות. בריקוד זה הבנוי על רקיעות,

המיקצבים הניתנים על ידי המקלות הקצרים ובהקשה על החניתות, כקבוצה מייצגת את השבט. בו זמנית, הרקדן הראשי ו/או רופא האליל, מסתובב סביב הקבוצה (ובכך יוצר מעין ריקוד מעגל) בצעדי רקיעה, עיוותי גוף ופרפורים, כמברך אותה, ומגרש את הרוחות הרעות, העלולות להמצא בסביבה.

מוטיב המעגל מעיד בדרך כלל על תחושת אחדות עמוקה, הבאה לגונן על השבט ככלל ועל כל אחד מבניו בפרט. לפי אמונתם של שבטים רבים, בצורה סגורה זו קיים כוח מאגי. קיימות דוגמאות רבות של ריקודי מעגל הנרקדים בנסיבות שונות אצל עמים שונים בארצות שונות, כגון אצל האינדיאנים במקסיקו וגם אצל שבטים שונים באפריקה. במקסיקו רוקדים ושרים במעגל סביב חולה אנוש, כדי להוציא מקרבו את הרוח הרעה; ובאפריקה רוקדים ריקודי פריון בהם נשים רוקדות במעגל סביב הפאלוס או כאשר גברים רוקדים במעגל סביב בתולה. עד היום ניתן לראות שרידים של דוגמאות אלה גם באירופה, כאשר באביב עלמות צעירות רוקדות במעגל סביב "עמוד מאי" (May pole). המייצג גם במקרה זה את הפאלוס. במילים אחרות - אלה שרידי ריקוד פריון קדמון.

אנו מכירים את הכוח המאגי המיוחס בימינו לאחיות ידיים במעגל בטקס ספיריטואליסטי של העלאת נשמות ותקשורת עם עולם המתים.

רקדנים מכף יורק רוקדים את מחול התוכי
DANCERS FROM CAPE YORK PERFORM THE CUCKATOO DANCE

ריקוד היען, כהרבה ריקודים אחרים של השבטים הקדומים, נוצר כמתכונת כישוף שמטרתו לעזור לצוד אותו ובו בזמן לרכוש את כוחו הרב ודהירתו המהירה של היען. ריקוד זה אינו רק חיקוי העוף, אלא גם חיקוי של הצייד. גופו של הרקדן, שרקד בתחילה על פי מאפייני היען, הופך להיות גם גופו של הצייד, המנופף בידו בתנית, כיוצא לקרב

החזה לכיוון הכתפיים, כמו עץ המצמיח צמרת ולה ענפים צדדיים. קווים אלו נמשכים לאורך הזרועות ועד כפות הידיים. ה"גזע" הצומח כלפי מעלה על החזה משני צדדיו מקושת בנקודות מסודרות בחצי גורן עד לכתפיים ובתי השחי.

גם הפנים מקושטות בדגם דומה כשהקווים מתחילים בלחי האחת ליד האוזן, צובעים את האף, ומגיעים לאוזן השנייה.

ריקוד זה כריקוד האש הופך להיות ריקוד של נער שהגיע לבגרות. בהמשכו, קבוצת אנשים מבוגרים, הלוחמים הותיקים, יוצאים במחול מול הנער. קישוטיהם שונים, אך ממוקדים באזורי גוף זהים. הצבעים שונים: הקווים על המצח והחזה הם בצבע אוקר צהוב וחום - צבעה של אדמת המדבר בו הם חיים. רק הנקודות המייצגות את הכוכבים הן לבנות. מתוך קבוצת הבוגרים יוצאת דמות של זקן. תנועותיו של הזקן מתמקדות בחצי גופו העליון, בידיים ובמימיקה של הפנים.

בריקודו של הזקן אנו עדים לריקוד חקייני במהותו. ריקעות הרגלים אינן חזקות, כאילו צועדות במקום, ללא כוח, אך עם הבעות פנים. התנועות קצרות, סטקטו, והן נעות מצד לצד ונעצרות אחרי כל תנועה כמו תנועות הראש המחקות את הברולגה שנעות מצד לצד, וכאילו מחפשות אויב.

תנועות הגוף גם הן מצד לצד, ואינן חדות. אבל כשמתבוננים היטב, נראה כאילו האדם הזקן מדבר עם גופו, ואל עצמו. כאילו הוא מקשיב לקולות שמדברים אליו והגוף עונה. התנועות החדות של גוף הרקדן הזקן נעשות יותר מהירות ונמרצות. תוך כדי כך, לקצב הצעדים, עולות הידיים ונוגעות ברקותיו מעל המצח, ומשם נוגעות בלב בדומה לתנועת הברכה שאנשי הבדווים מברכים: היד על הלב אל המצח אבל ללא התנועה המסיימת את ברכת הערבים, היד אינה מצביעה כלפי השמיים אלא ממשיכה מלפנים לאחור, במהירות, לקול המיקצבים המהירים של המקלות הקצרים. תוך כדי כך, היד הימנית יוצרת מעין אפרכסת סביב לאוזן, בתנוחת "אני מקשיב".

תנועת היד לכוון האוזן מתבצעת כשפג הגוף העליון מוטה בבת אחת מהמותן ימינה, ואילו חזית הגוף ממשיכה לצפות קדימה. התנועה נעצרת לרגע, שוב כאילו הגוף בהאזנה מלאה לקולות העליונים, החודרים אל תוך גופו של הרוקד. שאר אנשי השבט אינם חוזרים במדויק על תנועות הזקן, אלא כל אחד יוצר לעצמו את ה"ווריאציה" שלו על הנושא. בריקוד זה ובתנועות ההקשבה נמשך הקשר בינם בין זמן החלום והאבות המיתיים שנתנו להם את החיים. שבת שלם יוצר את ריקודיו באותו נושא. חלק זה שונה מאד מפתחת הריקוד הטכסית על שורותיו הישרות והלפידים.

קבוצה אחרת המייצגת שבט אחר, מופיעה מהכיוון הנגדי ומתקדמת במהירות למיקצב מהיר של המקלות הקצרים ובשירה שעונה על מיקצב זה. בשתי הידיים הם אוחזים את החנית כשהיא מוטה למטה, ורקיעות ההתקדמות שלהם הן ריקיעות של רגל אחת תופפת והרגל השנייה כפופה מהברך, עולה

בטקס TIWI PUKUMANI המשתתפים מאפרים את פניהם ואת גופם.
AT THE TIWI PUKUMANI CEREMONY, THE PARTICIPANTS PAINT THEIR FACES
AND THEIR BODIES.

ריקוד האש

אחד הריקודים הטכסיים המרשימים ביותר הוא ריקוד האש.

רקדנים ניצבים בשורות ישרות, אחת מאחורי השנייה (מספר השורות אינו קבוע). הם נעים קדימה, כמו בתהלוכה, ולפידים בידיהם. לגבי האבוריגינים מייצגת האש את אלוהות השמש או הירח. בטקס זה הם כאילו חוזרים על "הנס" הגדול שהנחילו האבות הקדמונים לאבוריגינים: את מתת האור והחום, שאחד מהאבות המיתולוגיים שלח לשמיים והם הפכו לשמש וללבנה.

בריקוד מופשט זה משתתף כל השבט, שבחלקו עומד בשורות ולפידים בידיהם ובחלקו השני מהווה קהל צופים משולהב המוחא כפיים, שר וגם לוקח חלק בריקוד עצמו. רעיון שיתוף הקהל במופע נחשב כביכול למשהו חדש ועכשווי בתרבות המערבית, אבל האבוריגינים השתמשו בו כבר לפני אלפי שנים.

היפה בדבר הוא שאצל השבטים הקדמונים בדרך כלל כל הקהל השתתף. גם במקרה זה, אנו רואים בעליל שאין קהל צופים - הצופים הם גם הרקדנים עצמם. דבר זה אפשר לראות גם, למשל, אצל שבטים שלמים בצפון מזרח מקסיקו, כאשר בפסחא שלהם כפרים שלמים

מתחפשים ל"שדים", המייצגים בריקודם את יהודה איש קריות, בהשפעת הנצרות.

הבה נשוב לאבוריגינים. מתוך קהל הצופים המוחא כפיים ורוקע ברגליו, יוצאת דמות של רקדן, הקופץ למרכז הזירה בכיפוף ברכיים רחב, בפיסוק (מעין "פלייה בשנייה") ומתקדם בקפיצות, כאשר הברכיים פונות פנימה והחוצה תוך שהן מורעדות במיקצב של 2/8 או 1/4, שהולך כנגד מיקצב הריקיעות המונוטוני - הקבוע. מיקצב קבוע של ברכיים מרעידות.

הרקדן, שידיו פרושות לצדדים, מתקדם בפיסוק רגליים ובקפיצות קדימה. פלג גופו העליון יוצר, על ידי ידיו הפרושות והמתנועעות מצד לצד ב-1/8 סיבוב, "קונטרפוסטו" עתיק, אם כי לא שלם, היות והגוף העליון זז לצדדים מהאגן, הפונה לפנים בכיוון ההתקדמות, רק ב-1/8 סיבוב ולא ב-1/4, כפי שקורה בקונטרפוסטו המנייריסטי (ממושגי היסוד של האומנות האיטלקית בסוף הרנסאנס).

התלבשות היא מעין חצאית קש, הבנויה סיבים סיבים, שדרכה אנו רואים את רגליו של הרקדן. גופו החום צבוע לרוחב בקווים לבנים משיפולי הבטן ועד הסרעפת. רוחבם של קווים אלה כשני ס"מ, והרווח ביניהם כס"מ אחד. מאזור הסרעפת ומעלה יוצא קו שנפרש ממרכז

ויורדת כרגלו של סוס בדהרה. ממצב זה, רופא האליל או הרקדן הראשי (הזקן) מתחיל לרקוע בשתי רגליו כאשר שאר הרוקדים מאחוריו חוזרים על תנועותיו.

שבט אחר גם הוא משתמש בתנועות הבסיס של הרקיעות כאשר הרקדן המרכזי צועד קדימה וזרועותיו נעות מצד לצד בצורה שמזכירה מאד את זרועותיהם של חיילי הצבא במצעד, אך חופשיות יותר. תוך כדי התקדמות נעצר הרקדן ומתחיל לרקוע מעלה מטה בכוח כאומר - "אני כאן". ברגל הרוקעת הוא יורד על ברכו הנוגעת באדמה, עולה שנית, עושה סיבוב ונעלם מאחורי שאר הרקדנים.

הרקיעות ברובן נעשות בסיבוב החוצה כאילו ב-"Turn Out". הן מתבצעות בצורת קנון כאשר חלק מהרקדנים רוקעים במיקצבים של 1/8 ואחרים במיקצבים של 1/4.

בריקודים אלה משתתפים כל הגילאים. הילדים רוקדים יחד עם המבוגרים, ותוך כדי כך, הם לומדים את מסורת הריקוד. תשומת לב מיוחדת יש להפנות לעובדה, שהריקוד והשירה, הם חלק מחיי האבוריגינים. אבל לא רק בחייהם, גם במוותם הם אינם נפרדים מהריקוד והשירה. כקוריוז אפשר להוסיף, שהנערות האבוריגיניות ה"מודרניות" של היום לומדות את הריקודים של הגברים, ולא עוד מסתפקות בריקודי הנשים.

ריקוד המוות

על אודות המוות מושרים שירים, מושמעות מנגינות ונרקדים ריקודים. הטכסים המוקדשים למוות זהים בעוצמתם לטכסי החיים. אחד מריקודים אלה הוא ריקוד לזכר המתים. אנו רואים זאת קודם כל בעובדה שגם "מקיש המקלות" וגם הרקדנים צובעים את גופם עד לבלי הכר בצבעי באוקר צהוב בהיר וגם את פניהם. כך הם כאילו נטמעים בתוך האדמה, והופכים חלק מהנוף.

סוג צביעה זה אינו רק לקישוט, ומספר את סיפורי המיתולוגיה של זמן החלום. הצבע מכסה לגמרי את דמות הזמר או הרקדן. אם כי המטרה שונה, רעיון דומה אפשר למצוא אצל שבטים באפריקה, המכסים את פניהם וגופם במסכות, כדי שהרוחות הרעות לא יזהו מי חבוי מתחת למסכה ולא יקחו גם אותו לעולם האמת.

הריקוד עצמו בנוי מרקיעות איטיות, כאשר בין רקיעה לרקיעה יש עצירה, ושהייה עם רגל אחת באוויר. המרפקים הכפופים בזווית ישרה, נעים פנימה והחוצה כמו כנפיים, כמי שרוצה לעוף ואינו יכול (כמו בסיפור העתיק על מלאכים שכנפיהם נשמטו ולא יכלו לעוף עוד ושמהם נוצרו הענקים). ריקוד זה נרקד לקול צלילי המלנכוליים של הזמר, כאשר הרוקדים אוחזים בידיהם עלים ענקיים.

המוביל בריקוד המוות הוא אדם מבוגר, זקן, המחזיק בידו עשבים, שכבר אינם ירוקים, אלא חומים, כמו בסתיו בעת הנשירה. עלים חומים אלה מסמלים את סוף החיים.

בו זמנית, מחזיק בידיו רקדן צעיר עלים ירוקים ענקיים וחוזר על צעדי המבוגר בדיוק נפלא, כמי שמובל על ידי צעדים אלה לסוף החיים, והולך בדרך שחייבת להימשך בצורה בה הלכו קודמיו. מעין "פרפטואום מובילה" של חיים-מוות-חיים.

ריקוד השד

ריקוד קדום מאד ומשמעותי הוא ריקוד השד - "הרוח הרעה" הבאה להפחיד ולהבהיל והמבריחה את האנשים.

בריקוד זה יש הרבה מימיקה ותנועות הגוף מאד מעוותות. ריקוד זה אינו בנוי על בסיס של רקיעות כשאר הריקודים, אלא על שימוש נרחב של אברי הגוף בצורות שונות של עיוות, החל מכריעה על ברך וכיפוף הגוף אלכסונית כלפי האדמה וכלה במצבים, בהם הגוף כאילו מפרק את אבריו וכל איבר נע לכיוון אחר.

בריקוד זה קיימות גם קפיצות ענקיות לגובה. לפעמים בפיסוק עם ברכיים כפופות, ונראה כאילו קפיצה זו סימטרית. לפעמים הם מתרוממים בקפיצה ענקית א-סימטרית, שעה שהרגליים והגוף מתנופפים לכוונים שונים.

אחת התנועות האופייניות לריקוד זה היא התקדמות תוך פישוק רגליים, כאשר הברכיים וכל הגוף רועדים. ההתקדמות נעשית תוך כדי כיפוף קדימה, כמו לוחם גידו במצב של "שמור".

המשתתפים עומדים במרחקים גדולים האחד מהשני ולא בשורות ישרות. בו-זמנית, עם כל תנועות העיוות, הרעדות הגוף והמצבים השונים של האיברים, בולטת הבעת הפנים המפחידה. והכל מתרחש בדיסונאס ענק, כאשר כולם נעים בעת ובעונה אחת, אך בנפרד. כל רקדן מביע בתנועות גופו ובמימיקה שלו את ה"שד" הקיים בתוכו ומוציאו החוצה.

העלים שבידי הרוקדים מצביעים על רענונות ומסמלים חיים צעירים. לעלים מסר נוסף: כאשר ה"שדים" יוצאים החוצה, הם מנסים לומר, שיש חיים אחרי המוות, וכאשר מתים ומגיעים ל"ארץ החלומות", החיים שם מתחילים מחדש. הדבר היפה והמפחיד בו זמנית הוא כף היד, שנפתחת באצבע גדול וכיפוף קדימה כמו יד שרוצה לתפוס משהו.

צבע האוקר הצהוב, הנראה בכל יד כזו - מפחיד במיוחד, ונראה כאילו זו יד של שד, העולה מתוך האדמה והבאה לקחת את נפשך.

לריקוד זה מצטרפות הנשים, בעיקר ילדות צעירות, כאשר הן רוקדות את ריקוד הברולגה - היען עם היד הכפופה והכרובולת היוצאת בין האף למצח. בריקודים אלה קיימת תחושה של התחרות בין הרקדנים, כמעט כמו אצל הקוזקים בריקוד הקוזצ'וק, כאשר כל אחד מנסה להראות שהוא מסוגל ליותר מחברו. דוגמא נוספת היא ריקוד הגליארד העתיק. למרות שהרוקדים הם בני הקבוצה והשבט, צורת ריקודם איננה אחידה. אולם, יש כוונה אצל כל רקדן להביע את אותו הדבר. לא רק בדרכו שלו, אלא גם בצורה מרשימה יותר.

מאד יתכן, שזו אינה תחרות מודעת, אבל בעצם העובדה שהם מנסים ליצור בדרך שלהם את הריקוד ואת צורת ביצועו יש בה מן התחרות. בלי ספק דרך ריקוד זו מפתחת את היוצר ואת היצירה.

צורת ריקוד זו איננה ריקודם של השבטים, שהפסיקו לרקוד כשבט, מאחר ויצרו לעצמם רקדנים מקצועיים. במקרה והרקדנים אינם מקצוענים, וכדי שלמרות זאת מסורת השבט תשרוד, חייבים הרקדנים לרקוד במדויק, לבד וביחד, כל תנועה ותנועה מסורתית על פרטיה, כי כל שינוי עשוי להביא לקלקול הקסם והכישוף ולגרום לאי הישרדות ולאובדן הפרט והשבט כולו.

בריקוד "השד" המצב שונה. כל רקדן מהשבט רוקד וריאציות אחרות. והפירוש לנושא, שבמקרה זה הוא ה"שד", שונה, כמו התחושה שהשד שבקרוב כל אדם שונה. והרקדנים מבטאים את השד שחשו בקרבם. בכך הם יצרו מסורת חדשה של תנועות, תוך כדי שמירה על המסורת הישנה, שקיבלו מאבותיהם. וכמובן, לפי יכולתו וכשרונו של כל אחד מהם. כך גם החידושים שנוצרים ממשיכים את המסורת. ובכך לא רק שורדים ריקודי האבוריגינים, אלא הם מתחדשים, ומחדשים את נעוריהם כמו החיים עצמם, כמו חיים שלאחר המוות, כמו הרנסאנס של זמן החלום וארץ החלום, כי למעשה מאמינים האבוריגינים שהם פה עלי אדמות רק לחגיגת החיים, ורק כל עוד חגיגה זו נמשכת.

מקור ריקודי האבוריגינים על צורותיהם המובאים במאמר זה הם פרי מסע ומחקר במרכז צפון מערב אוסטרליה בין שבטי האבוריגינים וכן פרי למידה מקבוצת רקדנים אבוריגינים שניהלתי ועימם עבדתי באופרה שביימתי, שנושאה הוא חיי האבוריגינים, בשיתוף רקדנים ונגני דיגיירי-דו, והן בכוריאוגרפיות שיצרתי מריקודיהם עבור להקתי.

הלהקה ייצגה את אוסטרליה בתערוכה העולמית "אקספו 70" באוסקה, יפן, בשנת 1970. העמדת ריקודים אלה כמופע בימתי נעשה על ידי מבלי לשנות את תנועותיהם שנשארו ונרקדו כמו במקור.

